

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobce **R. L.**, zastoupeného Mgr. Richardem Frommerem, advokátem se sídlem v Olomouci, tř. Svobody 31, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, Praha 2, Na Poříčním právu 376/1, o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 4 Cad 43/2004 – 34 ze dne 30. 12. 2004,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 4 Cad 43/2004 – 34 ze dne 30. 12. 2004 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. 44/42352/30.10.2002 ze dne 27. 11. 2002. Žalované Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR – Správa služeb zaměstnanosti jím podle § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) zamítlo odvolání stěžovatele a napadené rozhodnutí Úřadu práce v Olomouci ze dne 23. 9. 2002, potvrdilo. Tímto rozhodnutím byla žalobci podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) uložena povinnost vrátit Úřadu práce v Olomouci (dále jen „úřad práce“) neprávem přijaté hmotné zabezpečení za období od 8. 11. 1999 do 7. 5. 2000 v částce 39 055 Kč. Stěžovatel měl porušit své povinnosti tím, že dne 8. 11. 1999 podepsal čestné prohlášení, že není statutárním orgánem obchodní společnosti, ač byl poučen o svých právech a povinnostech a o tom, že výkon funkce jednatele je vztahem obdobným pracovnímu, i když toho dne jednatelem s.r.o stále byl.

Městský soud v Praze se ztotožnil se závěry správních orgánů, že žalobce v čestném prohlášení podepsaném dne 8. 11. 1999 stvrdil, že není v pracovním nebo obdobném vztahu

a ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost, ač v té době byl jednatelem firmy C. N. O., s.r.o. Soud totiž dospěl k závěru, že funkce jednatele společnosti s ručením omezeným je vztah obdobný vztahu pracovnímu a proto bylo hmotné zabezpečení stěžovateli přiznáno jeho zaviněním neprávem. Skutkovými okolnostmi při sepisování žádosti o zprostředkování zaměstnání dne 8. 11. 1999 se nezabýval. Při posouzení funkce jednatele společnosti s ručením omezeným ve vztahu k ust. § 7 odst. 1 zákona o zaměstnanosti soud vycházel také ze stanoviska Nejvyššího správního soudu (rozsudek č. j. 2 As 77/2003). Žalobu jako nedůvodnou podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) jako nedůvodnou zamítl.

Podanou kasační stížností napadl stěžovatel rozsudek Městského soudu v Praze z důvodů podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., které spatřoval v jeho nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem a nevypořádání se se všemi žalobními námitkami v žalobě. Městský soud podle jeho názoru vymezil chybnou a zjištěnému skutkovému stavu neodpovídající hypotézu, když v rozsudku uvedl, že podepsal prohlášení, že není v pracovním nebo obdobném poměru ani nevykonává samostatně výdělečnou činnost a že pro posouzení, zda zavinil přiznání hmotného zabezpečení neprávem, je rozhodující, zda funkce jednatele s.r.o. je vztah obdobný vztahu pracovnímu a na uvedené aplikoval ust. § 18 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Dne 8. 11. 1999, tedy ještě v době, kdy ani správní orgán nevěděl, že funkce jednatele bez odměny bude v budoucnu považována za překážku přiznání hmotného zabezpečení, podepsal žádost o zprostředkování zaměstnání a prohlášení, v němž mimo jiné jako své zaměstnání uvedl i funkci jednatele, ale tento údaj, jak je patrné z předmětného formuláře, zaškrtnal, neboť byl pracovnící úřadu práce poučen, že jednatel bez pobírání odměny není výdělečně zaměstnán. Z uvedeného proto nelze dovodit, že vědomě uvedl nepravdivou skutečnost a díky tomu neprávem přijal hmotné zabezpečení. Správnímu orgánu nic nezamlčel a byl to on, který porušil své povinnosti, pokud mu za stavu, kdy funkce jednatele měla být překážkou přiznání hmotného zabezpečení, toto přiznal. Podle stěžovatele nedošlo k naplnění ust. § 18 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, neboť správní orgán jeho zavinění neprokázal. Stěžovatel rovněž nesouhlasí se závěrem v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 77/2003, který převzal městský soud, v tom, že jednatel společnosti s ručením omezeným, který není za činnost odměňován, je vztahem obdobným vztahu pracovnímu a nemůže být proto uchazečem o zaměstnání dle ust. § 7 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Na základě shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena soudu k novému rozhodnutí.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trval na tom, že funkce jednatele obchodní společnosti zapsaného v obchodním rejstříku je osvědčením existence vztahu obdobnému ve smyslu zákona o zaměstnanosti platného a účinného v den zařazení stěžovatele do evidence uchazečů o zaměstnání a že stěžovatel ve své žádosti o zařazení do evidence skutečně zamlčel existenci této své funkce jednatele obchodní společnosti, ačkoli vzhledem k výslovnému poučení musel vědět, že vztah jednatele k obchodní společnosti byl pro účely poskytování hmotného zabezpečení podle cit. zákona o zaměstnanosti pokládán za vztah obdobný pracovnímu, čímž byl neoprávněně zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání a tím také zavinil poskytování hmotného zabezpečení neprávem. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Ze správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud tyto pro posouzení věci rozhodné skutečnosti:

Žádost o zprostředkování zaměstnání obsahuje stěžovatelem uvedený a škrtnutý údaj „jednatel“, podpis žadatele a zaměstnance úřadu práce dne 8. 11. 1999. Součástí žádosti je čestné prohlášení. Dle výzvy úřadu práce ze dne 7. 2. 2002 měl stěžovatel vrátit přeplatek

na vyplaceném hmotném zabezpečení v době od 8. 11. 1999 do 7. 5. 2000 ve výši 39 055 Kč, neboť byl jednatelem společnosti. Stěžovatel ve svém podání oponoval, že v žádosti po pravdě příslušnou část vyplnil, avšak na doporučení pracovnice úřadu práce údaj o jednatele přeškrtnal. Z protokolu úřadu práce ze dne 16. 9. 2002 vyplývá, že jeho pracovnice si s ohledem na odstup doby, kdy se stěžovatelem jednala, neuvědomuje, že by mu poradila, aby údaj o jednatele v žádosti o zprostředkování zaměstnání zaškrtnal. Úřad práce v Olomouci ve svém rozhodnutí ze dne 23. 9. 2002 pak dovedl naplnění ust. § 18 odst. 1 zákona o zaměstnanosti z toho, že stěžovatel v žádosti o zprostředkování zaměstnání sice uvedl mimo jiné i funkci jednatele, ale vzhledem k uvedeným časovým údajům měl úřad práce zato, že byla ukončena ke dni ukončení pracovního poměru. Obsahem námitek stěžovatele a výpovědi své zaměstnankyně se v rozhodnutí nezabýval. V odvolání proti uvedenému rozhodnutí stěžovatel opětovně namítal, že funkci jednatele úřadu práce nezamlčel. Odvolací správní orgán se ve svém rozhodnutí ze dne 27. 11. 2002 naplněním ust. § 18 odst. 1 zákona o zaměstnanosti z hlediska zavinění stěžovatele nezabýval, resp. skutečnosti tvrzené stěžovatelem a s tím související obsah výpovědi zaměstnankyně úřadu práce nijak nehodnotil.

V žalobě stěžovatel především namítal nesplnění podmínek ust. § 18 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, protože z provedených důkazů ve správním řízení nelze učinit závěr, že vědomě uvedl nepravdivý údaj a dosáhl tak výplaty dávek hmotného zabezpečení uchazeče o zaměstnání neprávem a nebylo prokázáno, že tuto situaci zavinil, neboť všechny rozhodné skutečnosti uvedl a žádnou nezamlčel ani neporušil oznamovací povinnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že je důvodná. Stěžovatel napadl rozsudek Městského soudu v Praze z důvodu podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. jehož naplnění spatřuje v tom, že soud rozhodl nesprávně, když dovedl, že funkce jednatele společnosti s ručením omezeným bez odměny je vztahem obdobným vztahu pracovnímu a shledal splnění podmínek ust. § 18 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, které nesprávně posoudil. V projednávané věci jde nejprve o posouzení, zda funkce jednatele společnosti s ručením omezeným je vztahem, který je obdobný vztahu pracovnímu, jak má na mysli ust. § 7 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Na tomto místě Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu, podle níž funkce jednatele společnosti s ručením omezeným představuje ve smyslu ust. § 7 odst. 1 vztah obdobný vztahu pracovnímu a takovou osobu proto nelze zařadit do evidence uchazečů o zaměstnání a nevzniká jí právo na hmotné zabezpečení. Podmínkou pro zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání je samotná neexistence pracovního nebo obdobného vztahu, nikoli toliko faktické vykonávání činnosti v rámci tohoto vztahu. K předmětné evidenci tak dochází, pokud jsou splněny zákonem stanovené formální podmínky, a orgán tuto evidenci provádějící proto není povinen zkoumat, zda v konkrétním případě skutečná činnost je či není vykonávána (č. 220/2004 Sb. NSS). S ohledem na uvedené je prvně uvedená námitka stěžovatele nedůvodná.

Podle ust. § 18 odst. 1 zákona o zaměstnanosti, bylo-li uchazeči o zaměstnání hmotné zabezpečení jeho zaviněním přiznáno a poskytováno neprávem nebo ve vyšší částce než skutečně náleželo, zejména proto, že zamlčel nebo nesprávně uvedl některou rozhodnou skutečnost nebo nesplnil svou oznamovací povinnost, je povinen vrátit neprávem přijaté hmotné zabezpečení nebo jeho část poskytnutou v nesprávné výši, a to ode dne, od kterého hmotné zabezpečení nenáleželo vůbec nebo v poskytnuté výši.

Při posuzování otázky, zda žalobci bylo hmotné zabezpečení přiznáno neprávem jeho zaviněním, městský soud správně předběžně uzavřel, že funkce jednatele společnosti s ručením omezeným je vztahem obdobným vztahu pracovnímu, a proto žalobce nemohl být

zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání podle ust. § 7 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Nemohl tak vzniknout ani nárok na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání. Ke vzniku přeplatku tedy došlo. Městský soud v Praze se však nedostatečně vypořádal s otázkou zavinění stěžovatele za vzniklý přeplatek. Soud toto zavinění spatřoval v tom, že stěžovatel podal nepravdivé čestné prohlášení o své výdělečné činnosti. Nikterak se však nezabýval námitkami stěžovatele, jimiž ten svoje zavinění zpochybnil, ani nepřihlédl ke skutečnosti, že tytéž námitky uplatnil stěžovatel již v odvolacím řízení a odvolací správní orgán se s nimi v odůvodnění napadeného správního rozhodnutí nijak nevypořádal. Nelze tedy nikterak zjistit, proč považoval správní orgán tyto námitky za irelevantní či vyvrácené a totéž nelze zjistit ani z odůvodnění rozsudku Městského soudu v Praze. Byť stěžovatel označuje tuto vadu za důvod kasační stížnosti dle ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., jedná se fakticky o důvod dle ust. § 103 odst. 1 b) s. ř. s. Tento uváděný důvod kasační stížnosti považuje Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené za naplněný.

Nejvyšší správní soud proto ve smyslu ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek Městského soudu v Praze a vrací mu věc k dalšímu řízení. V něm je soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu tak, že rozhodnutí odvolacího správního orgánu je zatíženo vadou řízení, která spočívá v absenci hodnocení důkazů provedených ve správním řízení (výpověď pracovnice úřadu práce a obsah žádosti o zprostředkování zaměstnání) a vypořádání se s odvolacími námitkami stěžovatele. V novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 28. dubna 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

